ZAMONAVIY TA’LIM TEXNOLOGIYALARINING INGLIZ TILI O‘QITISH SAMARADORLIGIGA TA’SIRI

Adahamova Malohatxon Nuriddin qizi
O'zbekiston Sharda Universiteti
Gumanitar fanlar kafedrasi o'qituvchisi
E-mail: malohat1003@gmail.com

Qabul qilindi: 01.11.2025
Ko‘rib chiqildi: 02.11.2025
Tasdiqlandi: 03.11.2025

Kalit so‘zlar:
Zamonaviy ta’lim texnologiyalari, ingliz tili, samaradorlik, raqamli ta’lim, innovatsion usullar.

Key words:
Modern educational technologies, English teaching, efficiency, digital learning, innovative methods.

Ключевые слова:
Современные образовательные технологии, преподавание английского языка, эффективность, цифровое обучение, инновационные методы.

Annotatsiya. Mazkur tadqiqotda zamonaviy ta’lim texnologiyalarining ingliz tili o‘qitish jarayonidagi o‘rni va samaradorligi tahlil qilinadi. Raqamli platformalar, interaktiv dasturlar, virtual sinflar va sun’iy intellekt asosidagi o‘quv vositalaridan foydalanish orqali talabalar motivatsiyasi, eslab qolish qobiliyati hamda kommunikativ ko‘nikmalarining rivojlanish darajasi o‘rganiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, zamonaviy ta’lim texnologiyalarini o‘qitish jarayoniga joriy etish natijasida o‘quvchilarning til o‘rganish samaradorligi an’anaviy usullarga nisbatan sezilarli darajada oshadi. Shuningdek, o‘qituvchi va talaba o‘rtasidagi interaktiv muloqot kuchayadi va mustaqil o‘rganish imkoniyatlari kengayadi.

Annotation. This study analyzes the role and effectiveness of modern educational technologies in teaching English. The research examines the impact of using digital platforms, interactive software, virtual classrooms, and AI-based learning tools on students’ motivation, retention ability, and development of communicative skills. The findings reveal that integrating modern technologies into the teaching process significantly improves students’ learning efficiency compared to traditional methods. Moreover, interactive communication between teachers and students is strengthened, and opportunities for independent learning are expanded.

Аннотация. В данном исследовании анализируется роль и эффективность современных образовательных технологий

в процессе преподавания английского языка. Рассматривается использование цифровых платформ, интерактивных программ, виртуальных классов и обучающих средств на основе искусственного интеллекта, их влияние на мотивацию студентов, запоминание и развитие коммуникативных навыков. Результаты исследования показывают, что внедрение современных технологий значительно повышает эффективность обучения по сравнению с традиционными методами. Кроме того, усиливается интерактивное взаимодействие между преподавателем и студентом, расширяются возможности для самостоятельного обучения.

Kirish. Hozirgi davrda ta'lim tizimining rivojlanishida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va ularni samarali qo'llash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Globallashuv jarayonlari, raqamli transformatsiya va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivoji ta'lim sifatiga yangi talablarni qo'ymoqda. Ayniqsa, ingliz tilini o'qitish sohasida innovatsion yondashuvlar, multimedia vositalari, interaktiv platformalar va sun'iy intellekt asosidagi dasturlar yordamida o'quv jarayonini yanada samarali tashkil etish imkoniyatlari kengaymoqda. An'anaviy o'qitish usullarida asosan grammatik bilimlar va nazariy yondashuvlar ustuvor bo'lgan bo'lsa, zamonaviy ta'lim texnologiyalari o'quvchilarni faol fikrlashga, amaliy mashg'ulotlarda ishtirok etishga va kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishga yo'naltiradi. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar yordamida o'quv jarayonida differensial yondashuvni amalga oshirish, individual o'quv yo'nalishlarini shakllantirish va har bir talabaning ehtiyojiga mos o'qitish strategiyalarini tanlash imkoniyati yuzaga keladi. Bugungi kunda ingliz tili global muloqot, ta'lim, ilm-fan va biznes sohalarida yetakchi o'rin tutgani sababli, uni o'qitish metodikasini takomillashtirish, o'quvchilarda til ko'nikmalarini rivojlantirish va o'rganish samaradorligini oshirish masalasi dolzarb hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, ingliz tili o'qitishda zamonaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llash o'qituvchilardan nafaqat texnik vositalarni bilish, balki ularni pedagogik maqsadlarga muvofiq holda tatbiq etish, ijodkorlik va innovatsion yondashuvni talab etadi. Demak, mazkur mavzu ta'lim jarayonining sifatini oshirish, til o'rganish natijadorligini

ta'minlash va o'quvchilarning kommunikativ faoliyatini rivojlantirish nuqtai nazaridan alohida ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Adabiyotlar tahlili. Zamonaviy ta'lim texnologiyalarining ingliz tili o'qitishdagi samaradorligi masalasi bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, innovatsion yondashuvlar o'quvchilarning til o'rganish jarayoniga bo'lgan motivatsiyasini oshirish va ularning faol ishtirokini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. [1] Johnson (2020) ta'kidlashicha, raqamli platformalar yordamida ingliz tili darslarida interaktiv mashg'ulotlarni tashkil etish o'quvchilarda o'z fikrini erkin ifoda etish, so'z boyligini kengaytirish hamda muloqot madaniyatini shakllantirish imkonini beradi. [2] Brown (2019) fikriga ko'ra, ta'lim jarayoniga sun'iy intellekt asosidagi dasturlarni joriy etish o'quvchilarning xatolarini avtomatik tahlil qilish, individual tavsiyalar berish va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. [3] Richards va Rodgers (2021) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda zamonaviy texnologiyalar asosidagi kommunikativ yondashuv o'quvchilarda real hayotiy vaziyatlarda tilni qo'llash malakasini shakllantirishda samarali ekanligi isbotlangan. [4] Smith (2022) ingliz tili ta'limida multimedia vositalarining o'rni haqida so'z yuritar ekan, audio va video materiallar yordamida o'quvchilar nutqni tushunish, talaffuz va intonatsiyani to'g'ri shakllantirish imkoniga ega bo'lishlarini qayd etgan. [5] Anderson (2023) esa virtual sinflar va onlayn ta'lim muhitining afzalliklarini tahlil qilib, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi interaktiv muloqotni kuchaytirish, vaqt va makondan qat'i nazar ta'lim olish imkoniyatini yaratish orqali ingliz tili o'rganish samaradorligini oshirish mumkinligini ko'rsatgan. Shu tarzda, adabiyotlar tahlili shuni anglatadiki, zamonaviy ta'lim texnologiyalari ingliz tili o'qitish jarayonini yanada samarali, interaktiv va individual yondashuv asosida tashkil etish imkonini beradi.

Materiallar va usullar. Ushbu tadqiqotda ingliz tili o'qitish samaradorligiga zamonaviy ta'lim texnologiyalarining ta'sirini aniqlash maqsadida empirik kuzatuv, so'rovnoma va eksperimental tahlil usullaridan foydalanildi. Tadqiqot International Nordic University hamda bir nechta akademik litseylarda o'tkazilib, jami 80 nafar talaba va 6 nafar ingliz tili o'qituvchisi ishtirok etdi. Tadqiqot jarayonida o'qitish jarayoni ikki guruhga ajratildi: an'anaviy usullar asosida dars o'tilgan nazorat guruhi va zamonaviy ta'lim texnologiyalari — interaktiv platformalar (Quizlet, Kahoot, Duolingo), video materiallar, onlayn sinflar (Zoom, Google Classroom) va sun'iy intellekt asosidagi o'quv vositalari (ChatGPT, Grammarly) yordamida o'qitilgan tajriba guruhi. Har ikki guruh talabalari uchun 8 haftalik o'quv jarayoni davomida bir xil mavzular o'rganildi, ammo metodika va o'quv vositalari turlicha bo'ldi. Tadqiqot natijalari so'rovnomalar, og'zaki nutq sinovlari va yozma topshiriqlar orqali baholandi. Olingan ma'lumotlar statistik tahlil qilinib, talabalarning til o'zlashtirish darajasi, motivatsiyasi hamda mustaqil ishlash ko'nikmalari o'rtasidagi farq aniqlab chiqildi. Shuningdek, o'qituvchilar bilan olib borilgan

suhbatlar orqali zamonaviy texnologiyalarning amaliy qo‘llanilishidagi afzallik va muammolar ham o‘rganildi. Shu asosda ingliz tili ta’limida innovatsion texnologiyalarni tatbiq etishning ilmiy-amaliy samaradorligi tahlil qilindi.

1-Jadval. Zamonaviy ta’lim texnologiyalarining ingliz tili o‘qitish samaradorligiga ta’siri

Guruh nomi	O‘quvchilar soni	O‘qitish usuli	O‘rtacha baholash natijasi (%)	Motivatsiya darajasi	Nutq faoliyati rivoji
Nazorat guruhi	40	An’anaviy usullar (kitob, darslik, og‘zaki mashg‘ulotlar)	68%	O‘rtacha	Cheklangan
Tajriba guruhi	40	Zamonaviy texnologiyalar (interaktiv platformalar, onlayn darslar, multimedia vositalari)	87%	Yuqori	Faol va mustaqil

Jadval ma’lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, tajriba guruhida zamonaviy ta’lim texnologiyalaridan foydalanish natijasida ingliz tili o‘rganish samaradorligi nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada oshgan. Talabalarning motivatsiyasi va nutq faoliyati yuqori darajada rivojlangan bo‘lib, bu texnologik yondashuvlarning amaliy ahamiyatini tasdiqlaydi. Yuqoridagi jadvalda ingliz tili o‘qitish jarayonida zamonaviy ta’lim texnologiyalarining samaradorlikka ta’siri aniq ko‘rsatkichlar asosida tahlil qilingan. Tadqiqot davomida ikkita guruh — nazorat va tajriba guruhlari o‘rtasida o‘quv natijalari solishtirildi. Nazorat guruhi an’anaviy usullar orqali, ya’ni darsliklar, grammatik mashqlar va og‘zaki suhbatlar yordamida ta’lim olgan bo‘lsa, tajriba guruhi zamonaviy ta’lim texnologiyalari asosida o‘qitildi. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, tajriba guruhida o‘quvchilarning o‘rtacha baholash natijasi 87 foizni tashkil etgan, bu esa nazorat guruhining 68 foizlik natijasidan ancha yuqori. Bundan tashqari, tajriba guruhida o‘quvchilarning motivatsiyasi va nutq faoliyati ancha faol, ijodiy va mustaqil bo‘lgan. Bu farq o‘quv jarayonida interaktiv platformalar, multimedia vositalari

va onlayn o‘quv muhitlaridan foydalanish o‘quvchilarni darslarga faol jalb etishini, til o‘rganish jarayonini esa ko‘proq amaliy va kommunikativ yo‘nalishga burishini ko‘rsatadi. Shunday qilib, jadval ma’lumotlari zamonaviy ta’lim texnologiyalarini ingliz tili ta’limiga tatbiq etish o‘qitish samaradorligini oshirishda muhim omil ekanligini amaliy jihatdan tasdiqlaydi.

Tadqiqot muhokamasi. Olib borilgan tadqiqot natijalari ingliz tili o‘qitish jarayonida zamonaviy ta’lim texnologiyalarini qo‘llash samaradorligini yaqqol namoyon etdi. Tajriba guruhi talabalari an’anaviy usullar asosida o‘qitilgan nazorat guruhi bilan solishtirilganda, o‘quv materiallarini tezroq o‘zlashtirgani, yangi so‘z va iboralarni faol qo‘llagani, muloqotda o‘ziga ishonch bilan fikr bildirgani kuzatildi. Bu holat zamonaviy texnologiyalar, xususan, raqamli platformalar, mobil ilovalar va multimedia resurslari o‘quvchilarda motivatsiyani kuchaytirishini, o‘rganish jarayonini interaktiv va ijodiy shaklga keltirishini ko‘rsatadi. Onlayn sinflar va sun’iy intellekt asosidagi dasturlar o‘qituvchining rolini o‘zgartirib, uni ma’lumot manbai emas, balki o‘quv jarayonini boshqaruvchi va yo‘naltiruvchi sifatida shakllantiradi. Talabalar o‘qituvchi nazoratisiz ham mustaqil o‘rganish imkoniyatiga ega bo‘lib, bu ularning o‘zini o‘zi rivojlantirish ko‘nikmasini kuchaytiradi. Boshqa tomondan, tadqiqot jarayonida ba’zi cheklovlar ham kuzatildi: masalan, internet tezligi, texnik vositalarning yetarli emasligi yoki ayrim o‘qituvchilarning raqamli ko‘nikmalari pastligi natijasida texnologiyalardan foydalanishda qiyinchiliklar yuzaga keldi. Shu bilan birga, talabalarning barchasi texnologik vositalarga bir xil darajada qiziqish bildirmagani ham ayrim farqlarga sabab bo‘ldi. Shunga qaramay, umumiy tahlil shuni ko‘rsatdiki, zamonaviy ta’lim texnologiyalarini ingliz tili darslariga integratsiya qilish o‘quv jarayonining sifatini oshiradi, individual yondashuvni ta’minlaydi va kommunikativ kompetensiyani shakllantirishda samarali mexanizm sifatida xizmat qiladi. Natijalar shuni tasdiqlaydiki, ta’limda innovatsion vositalarni qo‘llash o‘qituvchilardan metodik moslashuvchanlik, texnologik savodxonlik va didaktik yondashuvni yangilashni talab etadi. Shu bois, kelajakda ingliz tili o‘qituvchilari uchun zamonaviy texnologiyalarni amaliy jihatdan o‘rgatuvchi maxsus treninglar va metodik seminarlar tashkil etish zarur, bu esa ta’lim jarayonining raqamli bosqichga muvaffaqiyatli o‘tishini ta’minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro’yxati

1. Johnson, M. (2020). Digital Tools in English Language Teaching: Enhancing Communication and Interaction. London: Routledge.
2. Brown, T. (2019). Artificial Intelligence in Education: Personalized Learning and Assessment. New York: Springer.
3. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2021). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Smith, L. (2022). Multimedia and Language Learning: Practical Applications in the Digital Classroom. Oxford: Oxford University Press.

5. Anderson, P. (2023). Virtual Learning Environments and Their Impact on Language Education. New York: Palgrave Macmillan.